

NOVUM

Muzeum Jindřichohradecka

červenec 2020

TRADICE JEDNÉ HRANICE/TRADITIONEN EINER GRENZE

Společná česko-rakouská výstava TRADICE JEDNÉ HRANICE, uspořádaná v rámci projektu ATCZ59 mezinárodní kulturní platformy I-CULT, je financována programem

přeshraniční spolupráce INTERREG V-A Rakousko – Česká republika. Na přípravě výstavy, která se koná souběžně v Jihomoravském muzeu ve Znojmě a v Muzeu Jindřichohradecka v Jindřichově Hradci, se podíleli profesionální i amatérští etnografové z jižních Čech, Vysočiny, jižní Moravy a Dolního Rakouska, kteří se pokusili zdokumentovat vybrané dochované lidové zvyky ve svých národopisných regionech v průběhu celého roku od Velikonoc přes čarodějnice, májové oslavy, poutě, dožínky, posvícení, adventní a vánoční období až k masopustům. Cílem výstavy je seznámit návštěvníka s životem obyvatel a s pomocí několika vybraných tradičních lidových zvyků poukázat, jak se lidé v průběhu roku bavili. Na tak malém

prostoru a s tak omezeným množstvím textů však nelze uchopit komplexnost tradičního způsobu obživy či oblékání, a to byť jen v jediném etnografickém celku, natož pak na tak rozsáhlém území, jemuž se obě výstavy věnují. O to však vlastně ani nejde. I to málo totiž veřejnosti dopomůže pochopit rozmanitost, kterou způsob života na obou stranách hranice svého času nabízel. I přesto, že naši předkové mluvili odlišnými jazyky a v některých případech také žili v rozdílných typech krajiny, jejich způsob myšlení se až nápadně podobal. Stejně strasti a radosti nás zkrátka spojovaly. A právě na spojitost a podobnost lidové kultury na česko-moravsko-rakouském pomezí poukazují i naše výstavy. Doufáme tedy, že Vás svým pojetím alespoň trochu potěší a třeba i o něco nového obohatí. Slavnostní vernisáž v lidovém duchu a s lidovými písněmi proběhne ve výstavním sále minoritského kláštera ve čtvrtek 17. července v 16 hodin. Výstava potrvá až do 6. ledna 2021 a přináší i mnohé edukační prvky pro malé i velké.

Alexandra Zvonařová

NADOSAH

Výstava obrazů Tomáše Švédy doplněná objekty Jiřího Beránka

Inspirace Švédovy dosavadní tvorby především přírodou, představující se člověku jako krajina, je zřetelná. Švédovi je krajina, v níž v počátcích jeho samostatné tvorby hrála důležitou roli figura, především určující mocí proudícího života. Nevyjevuje se mu tedy jako

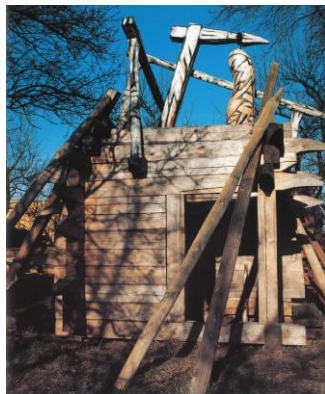

provždy daný statický fakt, ale objevuje se jediné jako dynamický vztah v souhře i opozici, jako rozhovor člověka a všeho stvořeného. A to i v případě, kdy přítomnost figury není již v dalších proměnách Švédovy tvorby explicitní. Jeho obrazy, a tady myslím i na kresby a někdy i rozměrné v prostoru levitující barevné objekty z drátu a papíru, jsou nadále energetickými poli, časovými úseky cesty, na níž se umělec malbou dotýká nikdy neukončené proměnné promluvy moci přírody, tedy univerza. Na Švédových obrazech je zřetelné, jak malířovo gesto na plátně nebuduje žádné definitivní tvrzení, ale pouze jako by hledalo zněním barvy, vervností, nebo naopak váhavostí tahu štetce pohyb silových polí tušených mohutností, naslouchalo moci, která vždy člověka přesahuje.

Tomáš Švéda ani nemůže malbou zadržet konečný tvar čehokoliv, protože vědomě nezaujímá jediné postavení „před modelem“, z něhož pak vzejde perspektivní pohled na věci rozmístěné ve třech rozměrech prostoru známý od novověku. Jeho místo pozorovatele je mnohočetné, vidí jako ten, kdo se ocitá ve středu, obklopen světem, prostorem, časem. Stojí vždy tam, kde se vše proměňuje, kde energie téká a mění své viditelné podoby, aby mohl poodhalovat řeč světa, tušení smyslu. Situace člověka, který je vždy uprostřed události prostoru tak může dobře charakterizovat celou dosavadní Švédovu tvorbu, kde každý nový krok na cestě obrazového vynášení smyslu zároveň poodkrývá významové roviny kroků minulých.

Světlo jako barva je hlavním stavebním prvkem obrazů Tomáše Švédy. Poslední čas to podtrhuje novými kresbami a obrazy vznikajícími především po přenesení umělcova atelieru do jižních Čech. Jako malíř tu uviděl barvu zcela znova, ještě demonstrativněji nesenou světlem, znásobenou chvěním vysokého nebe na hladině vody.

Beránkova tvorba se neodvíjí po lineárně vedené dráze od jakéhosi tradičně pojatého sochařství pracujícího s figurou, k sochařství nekonvenčnímu kdesi na pomezí land-artu, konceptu a instalace. Taková idea formálního vývoje k němu nepatří. Ukazuje se, že se Beránek nezajímá o formální integritu díla, ale o jeho integritu duchovní. Rozsáhlou tvorbou dává najevo, že umění je pro něj především duchovním zápolením člověka o sebe samého. V tom zápolení pak nemá formová předpojatost místo. Umělec musí mít k dispozici cokoli, co mu dovolí vyslovení. A tak Beránek putuje prostorem umění a všechny možnosti jsou stále s ním.

Ivan Neumann (kráceno)

JINDŘICHOHADECKÉ SOCHY A PAMÁTNÍKY POMNÍK MISTRA JANA HUSA

nejchudších až k nejbohatším, bez rozdílu stavů a výšlovně zdůrazňují bez rozdílu náboženského a politického přesvědčení, jest viděti, že idee Husovy jsou celým národem nejen pochopeny, ale také uznávány.“ Do roku 1927, kdy byla finanční stránka podniku uzavřena, se podařilo získat celkem 66.310 korun a 14 haléřů.

Počátkem roku 1920 byl osloven významný táborský sochař Jan Vítězslav Dušek (1891–1966), aby vypracoval návrh, po počátečních připomínkách a úpravách mu byl pak projekt v březnu 1920 zadán.

Sochař vypracoval dva návrhy pomníku, podle toho definitivního z roku 1922, který se nachází v muzejní sbírce, byl pak

vytvořen. Jako materiál si Dušek vybral tvrdý, tzv. bohánecký pískovec z lomu nedaleko východočeských Hořic. Kámen byl po náročném transportu dopraven do Jindřichova Hradce koncem téhož roku. Firma jindřichohradeckého stavitele Šonského zhotovila podle Duškových plánů základy, na něž byl kamenný blok umístěn. Hrubou kamenickou práci provedl místní kameník Václav Neubauer během jara 1923. Sochu pak dokončil sám autor po návratu

ze studií u významného francouzského sochaře Emila A. Bourdella v Paříži, kde model pomníku s velkým úspěchem představil na výstavě Societé Nationale des beaux Arts.

Pomník mistra Jana Husa byl za účasti předních představitelů města, místních spolků a pozvaných hostů slavnostně odhalen 6. července 1923 a dodnes tvoří dominantu dolní části parku obyvateli města podle sochy nazývané Husovými sady.

Zprávy

Expozice v jezuitském semináři jsou otevřeny denně od 8.30 do 12.00 a od 13.00 do 17.00 hodin. **Městská vyhlídková věž** je otevřena denně od 10.00 do 12.30 a od 13.30 do 18.00 hodin. **Výstavní prostory v minoritském klášteře včetně kostela sv. Jana Křtitele** jsou otevřeny denně od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 16.00 hodin.

Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin nebo po domluvě.

Jindřichohradecké muzeum pořádá v **pátek 3., 10., 17. a 31. července od 20.00 hodin NOČNÍ KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY KOSTELA SV. JANA KŘTITELE**. Vstupenky si lze zakoupit od 1. července na pokladně ve Štítného ul. Vstupné 90, děti 40 Kč.

SVÁTEČNÍ KONCERT žesťového souboru TRUMPET TUNE se koná v **sobotu 4. července od 20.00 hodin** v kostele sv. Jana Křtitele. O přestávce je možnost občerstvení v křížové chodbě. Vstupné na koncert je 100, děti 50 Kč.

V **sobotu 11. července se od 18.00 hodin** koná v kostele sv. Jana Křtitele **KONCERT K POCTĚ ZUZANY RŮŽIČKOVÉ A VIKTORA KALABISE** Cembalo: Monika Knoblochová, violoncello: Petr Nouzovský. Vstupné dobrovolné.

Vernisáž národopisné výstavy z obou stran česko-rakouské hranice s názvem **TRADICE JEDNÉ HRANICE** se uskuteční ve výstavním sále „Ve Svatojánské“ v **pátek 17. července od 16.00 hodin**. Vystoupí Jarošovská krojová družina. Výstava potrvá do 6. ledna 2021. V křížové chodbě minoritského kláštera je možno zhlédnout stejnojmennou související výstavu **fotografií z národopisných akcí**. Výstava v křížové chodbě potrvá do 23. července 2020.

V **pátek 24. července od 19.00 hodin** se koná v kostele sv. Jana Křtitele **VARHANNÍ KONCERT** Varhany: Roman Perucki, fétna: Lukasz Dlugosz (Polsko). Vstupné 100 Kč.

Ve **čtvrtek 30. července se od 16.00 hodin** koná slavnostní zahájení výstavy **NADOSAH**, na které představíme **obrazy a kresby Tomáše Švédy**. Výstava bude v křížové chodbě minoritského kláštera přístupna až do 30. září 2020.

NA HLADINĚ ZRCADLÍ SE... Jindřichohradecký hrad a zámek ve sbírkách Muzea Jindřichohradecka se jmenuje výstava, která je umístěna ve výstavní síni „V jezuitském semináři“ a potrvá do 11. října 2020

Výstava **ČESKO-SLOVENŠTÍ LETCI NA ZÁPADNÍ FRONTĚ 1940-1945** prezentuje fotografie z druhé světové války zapůjčené ze soukromých archivů a od Klubu historie letectví J. Hradec. Výstava v konferenčním sále muzea ve Štítného ulici potrvá do 6. ledna 2021.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka

Ročník XXIX. 7/2020

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Pikal

Registrační značka: MK ČR 11673

Výkonný redaktor: Pavla Míchalová

www.mjh.cz

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka,

Balbínovo náměstí 19/I,

Jindřichův Hradec, 377 01

Telefon: 384 363 660 (pokladna),

384 363 661 (pracovny),

E-mail: muzeum@mjh.cz